

Projektnamn: Energiriket - en plattform för effektiva och hållbara energilösningar med stark företagskoppling

Programområde: Östra Mellansverige

Ärende ID: 20200689

Sammanfattande beskrivning

Det övergripande målet för projektet är att SMF i Östra Mellansverige ska bli mer energieffektiva, mer konkurrenskraftiga och minska den totala klimatpåverkan. Projektet ska fokusera på FOU, samverkan och innovation. Aktiviteterna innebär bland annat att genomföra energikartläggningar utifrån ett systemperspektiv av sistaårsstudenter från civilingenjörsprogram med en erfaren energikartläggare från Linköpings universitet. Man vill även uppnå samverkan mellan plattformen och övriga aktörer såsom Energikontor, lärosäten och dylikt. Regionens små och medelstora företag är direkt målgrupp för projektet och kommer att delta i flesta av projektets aktiviteter. Företag kommer aktivt att bidra med sin tid i projektet. Förväntat resultat är formaliserad samverkansform mellan plattformen och övriga aktörer, en ökad konkurrenskraft hos deltagande företag genom att de har gjort energikartläggningar som ger bra energieffektiviseringsåtgärder. Förväntade effekter är ett starkt och dynamiskt kluster som blir ledande i Sverige och Europa inom affärsutveckling med inriktning mot energieffektivisering och omställning till fossilfri energi. Effekterna av projektet förväntas bli att SMF i regionen väsentligt ökar sina ambitioner att energieffektivisera sin verksamhet och öka användningen av förnybar energi.

Bakgrund och omvärld

Bakgrund

Det övergripande målet för projektet är att SMF i Östra Mellansverige ska bli mer energieffektiva, mer konkurrenskraftiga och minska den totala klimatpåverkan. Projektet ska fokusera på FOU, samverkan och innovation. Aktiviteterna innebär bland annat att genomföra energikartläggningar utifrån ett systemperspektiv av sistaårsstudenter från civilingenjörsprogram med en erfaren energikartläggare från Linköpings universitet. Man vill även uppnå samverkan mellan plattformen och övriga aktörer såsom Energikontor, lärosäten odyl. Regionens små och medelstora företag är direkt målgrupp för projektet och kommer att delta i flesta av projektets aktiviteter. Företag kommer aktivt att bidra med sin tid i projektet. Förväntat resultat är formaliserad samverkansform mellan plattformen och övriga aktörer, en ökad konkurrenskraft hos deltagande företag genom att de har gjort energikartläggningar som ger bra energieffektiviseringsåtgärder. Förväntade effekter är ett starkt och dynamiskt kluster som blir ledande i Sverige och Europa inom affärsutveckling med inriktning mot energieffektivisering och omställning till fossilfri energi. Effekterna av projektet förväntas bli att SMF i regionen väsentligt ökar sina ambitioner att energieffektivisera sin verksamhet och öka användningen av förnybar energi.

Omvärd och samverkan

Plattformen kommer att tillsammans med andra regionala aktörer förstärka arbetet med hållbara energilösningar, bland annat genom att ta värdansvar för arenan. Samverkan med andra regionala aktörer är avgörande för hur projektet kan leda till förväntat resultat. Särskilt viktigt är det att Energiriket hittar fungerande samarbetsformer med Energi-kontoren som har uppdrag att samordna insatser för energieffektivisering och energiomställning samt andra relevanta aktörer. Avgörande för projektets framgång är också att nära kopplingar kan göras och synergier skapas med andra arenor inom fokusområdet, som arenan för bioekonomi och arenan för fossilfria resor och transporter. Inom ramen för samverkan är också samarbete mellan företag, inom och utom nätverket, prioriterat för att via gemensamma insatser möta framtida gemensamma utmaningar och skapa nyfikenhet och intresse för innovation och produktutveckling inom energiområdet hos nuvarande och blivande branschföreträdare.

En tät samverkan med det regionala stödsystemet och redan etablerade aktörer (Almi, Nyföretagarcentrum, kommunala Näringslivsutvecklare etc.) är en förutsättning för att bli framgångsrik i detta samarbete.

Koppling till det lokala näringslivet

Projektet leds av East Sweden Energy som är som en ekonomisk förening som drivs av företag inom Energi-och miljöteknik i Östra Mellansverige. Projektet riktar sig direkt till SMF och kommer ha aktivt deltagande från företag.

Mål och resultat

Mål

Övergripande projektmål:

SMF i Östra Mellansverige ska bli mer energieffektiva, mer konkurrenskraftiga och minska den totala klimatpåverkan.

Projektmål:

Efter projektet ska minst 100 företag delta i den långsiktiga plattform för effektiva och hållbara energilösningar med fokus på FOU, samverkan och innovation som utgörs av Energiriket.

Delmål:

- Säkra den samverkansstruktur mellan andra aktörer som är nödvändig för att skapa nödvändiga synergier.
- Öka medvetenheten för deltagande företag om kraften i hur samverkan, FOU och nya innovationer kring energieffektivisering kan öka deras konkurrenskraft.

Målgrupper

Primär målgrupp:

SMF i Östra Mellansverige

Sekundära målgrupper:

Aktörer som är nödvändiga för väl fungerande samverkan (Energi kontor, regionala stödsystemet, Lärosäten)

Förväntat resultat vid projektavslut

De viktigaste resultaten att uppnå under projekttiden är:

- minst 3 innovativa produkter / tjänster ska ha utvecklats med hjälp av plattformen
- formaliserade samverkansformer mellan klustret / plattformen Energiriket och övriga aktörer såsom Energikontor, lärosäten och andra arenor som biokemi, transporter.
- en ökad konkurrenskraft hos deltagande företag genom att ha genomfört energikartläggningar som ger bra energieffektiviseringsåtgärder

Målvärde för aktivitetsindikatorer

Antal företag som får stöd: 40

Minskad energiförbrukning hos

projektmedverkande företag och organisationer: 16

Organisation och genomförande

Projektorganisation

Projektägare är den ekonomiska föreningen East Sweden Energy som i vardagligt tal går under namnet Energiriket. Energiriket är ett kluster inom energi och miljöteknik som har vuxit fram under över 100 år av industritradition i östra Mellansverige. En grupp företag har sedan 2009 samverkat och utvecklat samverkansformer. Medlemmarna i Energiriket representerar mer än 6000 arbetstillfällen i regionen, man exporterar sin kunskap och produkter till mer än 150 länder runt om i världen och koncentrationen av högskoleutbildade ingenjörer är den högsta andelen i hela Östergötland där organisationen har sitt säte, mitt i Östra Mellansverige.

Till föreningens ordinarie verksamhet hör bland annat information om föreningen till potentiella medlemmar, medlemsvärvning, sedvanlig styrelsearbete, stöd och hjälp vid etableringsfrågor kring föreningens huvudkontor, kontinuerlig samverkan med Bildningen kring utbildningsfrågor som rör energi och miljöteknik, konsultverksamhet kring ärenden som rör samtliga medlemsföretag inom energi och miljöteknik.

Projektägaren ansvarar för den övergripande projektledningen, administrationen och ekonomiska redovisningen mot Tillväxtverket. Projektägaren ansvarar också för extern information och kommunikation kring projektet.

Inom projektägarens organisation finns en lång erfarenhet av att initiera, driva, administrera och genomföra projekt, såväl inom privat som offentlig sektor, inkl. EU-projekt.

East Sweden Energy kommer att avsätta följande resurser för projektet:

- Projektledare / Klustermotor
- Samverkans och företagskoordinator
- projektkommunikatör (extern)

- projektkonom (externt)

Projektstyrning:

- Styrgrupp: tillsätts med representanter från projektägaren samt medfinansiärer. Kommer även att ha minst ett SMF
- Projektgrupp: består av de som operativt arbetar i projektet; med representanter från företagen, akademin samt offentlig sektor.
- Referensgrupp: Tillsätts efter dialog i Styrgruppen. Ska vara en bra mix av företrädare från offentlig och privat sektor, lärosäten och övriga samverkanspartner.

Arbetsätt

I det första fokusområdet, koppling till FOU planeras ett energinätverk för små- och medelstora företag som drivs av Linköpings Universitet:

- Projektledning och koordinering
- Projektmöten
- Framtagande och uppföljning av policy för genus och lika villkor
- Framtagande och uppföljning av policy för integration och lika villkor
- Delrapportering

Arbetet med att ta fram en policy för jämställdhet och integration kommer att göras i samverkan med Finspångs kommun. Kommunen har arbetat med SKLs projekt jämställdhetsintegration och ska också att ta fram en jämställdhetsstrategi för länet som kommer att kunna vara användbart i framtagandet av policy för projektet. Samtliga deltagande företag involveras i arbetet och policyn ska användas och följas upp i alla de aspekter där de är möjliga under projektgenomförandet. Under den följeforskning som ska drivas under projektet ska framtagandet, implementering och uppföljning av policys vara en del.

Projektmöten

Fas 0, år 1-3. Under hela projektperioden kommer företagsklustret att träffas i nätverk mellan 2 och 4 ggr per år.

Fas 1, år 1: Genomförande av energikartläggningar utifrån ett systemperspektiv av sistaårsstudenter från civilingenjörsprogram med en erfaren energikartläggare från LiU som handledare med hjälp av en kommersiell energikartläggningsmjukvara och en databas. Företagen står själva för kostanden för databasen.

Fas 2, år 1: Utarbetande, utifrån databas utvecklad vid LiU, de föreslagna åtgärderna, ett antal förbättringsförslag i samråd med företag där en investeringsbedömning genomförs, utifrån ett systemperspektiv, också detta av sistaårsstudenter från civilingenjörsprogram med en erfaren energikartläggare från LiU som handledare. Företagen står själva för ev. investeringskostnader.

Fas 3, år 1-2: Spridning av goda exempel. Företag som får anses vara föredömen eller goda exempel bjuds in till företagsträffarna.

Fas 4, år 2-3: Företagen erhåller hjälp att arbeta fram och implementera en långsiktig energistrategi, handlingsplan, energimål etc. anpassat för SMF.

Fas 5, år 1-3: Företagen kommer att erhålla minst två platsbesök per år där bl.a. åtgärdsimplementering diskuteras

Fas 6, år 1-3: Processutvärdering av modellen inklusive kontinuerlig utveckling av modellen.

Fas 7, år 3: Resultatsammanställning och analys av det erhållna resultatet.

Fas 8, år 3: Rapportering,

Fas 9, år 2-3: Kontinuerlig spridning av projektets resultat; både populärvetenskapliga, vetenskapliga artiklar och presentationer

Fas 10, år 3: Projektavslut.

I det andra fokusområdet, Samverkan, planeras följande:

Uppstart, framtagande och implementering av arbetsmodell

Uppsökande verksamhet med externa verksamheter som bedöms förstärka och ge synergieffekter för projektet. Ett antal möten där information om respektive verksamheter genomförs, en modell för samverkan tas fram och implementeras under projektets genomförande. Internt hos Energirikets medlemmar ska en samverkansmodell tas fram för optimal uppväxling av projektgenomförande. Genomgående för framtagandet av dessa modeller är att de ska visa en tydlig koppling till policys (genus och integrationsperspektivet) samt hur samverkan kan bidra till energieffektivisering och omställning till fossilfri energi via nya innovationer och arbetssätt.

Tredje fokusområdet, Innovation/ produktutveckling:

Informationsarbete, framtagande och implementering av arbetsmodell

Informationsmöten ska genomföras med olika innovationsvänliga aktörer, såväl som med företag som Teknikcollege där många innovationer utvecklas. En tydlig strategi för hur projektet lättast och effektivast fångar upp de innovationer som växer fram hos lärosäten och företag tas fram. Även en strategi för hur man kan höja intresset för innovation ska tas fram i syfte att höja antalet innovationer som når marknaden. Hänsyn och särskild vikt tas till de policys som tagits fram

i detta strategiarbete.